

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 89 0 P 015846 19 Rev 2
Banjaluka, 02.10.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Darka Osmića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca M.B. iz S., Ul. ..., protiv tuženog M.B.1 iz P., Ul. ..., koga zastupa punomoćnik N.Š., advokat iz S., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 015846 16 Gž 2 od 06.06.2016. godine, na sjednici održanoj dana 02.10. 2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 015846 10 P od 20.01.2012. godine, obavezan je tuženi da tužiocu naknadi štetu u iznosu od 33.294,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 10.6.2010. godine, pa do konačne isplate, te da tužiocu naknadi troškove postupka u iznosu od 4.110,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 015846 16 Gž 2 od 06.06.2016. godine žalba tuženog je odbijena i presuda Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 015846 12 P od 24.09.2012. godine (pravilno: broj 89 0 P 015846 10 P od 20.01.2012. godine), potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tuženi iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je tužbeni zahtjev tužioca da mu tuženi naknadi štetu u iznosu od 33.294,00 KM, koja se odnosi na neisplaćeni dio prodajne cijene poslovnog prostora u S., u Ulici ... prizemlje, površine od 65,21 m², sa zakonskom zateznom kamatom počev od 10.6.2010. godine, kao dana podnošenja tužbe do konačne isplate, uz naknadu troškova spora.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je dana 27.10.2004. godine, između tužioca kao prodavca i L.B., sina tuženog, kao kupca, zaključen ugovor o kupoprodaji poslovnog prostora u Sarajevu, u Ulici Mehremića trg br. 2. prizemlje, površine od 65,21 m², po cijeni od 1.400,00 KM/m², odnosno ukupno 91.294,00 KM; da je ovaj ugovor potpisan i ovjeren kod Opštinskog suda u Sarajevu; da se L.B. po osnovu ugovora nije uknjižio kao vlasnik u zemljišne knjige; da su sve bitne elemente tog ugovora dogovorili tužilac i tuženi i da je tuženi vodio sve transakcije u vezi plaćanja kupoprodajne cijene u ime L.B.; da tužilac ne spori da mu je po osnovu ovog ugovora isplaćeno 58.000,00 KM; da je tuženi po punomoći ovjerenom 08.07.2007. godine u V Opštinskom sudu u Beogradu ovlašten od tužioca da može u njegovo ime potpisati i ovjeriti kupoprodajni ugovor, izvršiti uknjižbu u zemljišnim i drugim knjigama na novog vlasnika, kao i sve druge bitne radnje u vezi prodaje ovog poslovnog prostora, a da je punomoć istog sadržaja ovjerenu 13.07.2007. godine kod V Opštinskog suda Beograd tuženom dala i supruga tužioca Batinić Slavica; da je po osnovu navedenih punomoći tuženi kao punomoćnik tužioca zaključio dana 13.07.2007. godine, ugovor o kupoprodaji navedenog poslovnog prostora u vanknjižnom vlasništvu sa J.G. iz S., koji je ovjeren od strane notara; da je u ugovoru konstatovano da je kupoprodajnu cijenu u iznosu od 155.000,00 KM, kupac u cjelosti isplatio prodavcu, što prodavac potvrđuje svojim potpisom na ugovoru.

Na osnovu ovako utvrdjenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je zaključio da je ugovor o kupoprodaji zaključen 24.10.2004. godine, čije bitne elemente su dogovarali tužilac i tuženi, a L.B. se samo formalno pojavio kao potpisnik tog ugovora u svojstvu kupca, prividan ugovor iz člana 66. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu ZOO), koji ne proizvodi pravno dejstvo, a da važi ugovor koji je tuženi kao punomoćnik tužioca u njegovo ime zaključio 13.07.2007. godine sa J.G. i primio kupoprodajnu cijenu, u pogledu kog ugovora tuženi nije dokazao da je tužiocu isplatio iznos kupoprodajne cijene iz ovog ugovora, ili pak iznos od 33.294,00 KM koji je ostao neisplaćen po ugovoru od 24.10.2004. godine, zbog čega je za tužioca nastala šteta u toj visini, jer je taj iznos novca prešao u imovinu tuženog bez pravnog osnova. Iz tog razloga je našao neosnovanim prigovor nedostatka pasivne legitimacije na strani tuženog i na osnovu odredbe člana 210. ZOO obavezao tuženog da tužiocu naknadi štetu u iznosu od 33.294,00 KM.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog suda, te je žalbu tuženog odbio i prvostepenu presudu temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), potvrdio.

Obrazložio je da obaveza tuženog proizilazi iz drugog ugovora o kupoprodaji, zaključenog dana 13.7.2007. godine, između tužioca i J.G., u kome je tuženi nastupao kao punomoćnik tužioca, sa kojim je dogovorio da se iz kupoprodajne cijene po tom ugovoru, isplati tužiocu traženi iznos po ugovoru od 27.04.2004. godine. Drugostepeni sud nalazi da je davanjem punomoći tuženom od strane tužioca i prihvatanjem izvršenja naloga tužioca od strane tuženog (da proda predmetni poslovni prostor i iz kupoprodajne cijene isplati tužiocu dugovani iznos po Ugovoru od 27.10.2004. godine), između tužioca i tuženog zasnovan materijalno pravni odnos, kada je tuženi, kao punomoćnik tužioca, zaključio ugovor o kupoprodaji predmetnog poslovnog prostora sa kupcem J.G. dana 13.07.2007. godine, u kome je konstatovano da je kupac isplatio prodavcu

kupoprodajnu cijenu iz ovog Ugovora, u iznosu od 155.000,00 KM, iz čega proizlazi i pasivna legitimacija tuženog u ovom sporu.

Drugostepeni sud polazi od toga da nije sporno da je tuženi lično sa tužiocem vodio pregovore u vezi sa nemogućnošću plaćanja utuženog iznosa (kao što nije sporno i da je tuženi sa tužiocem vodio sve pregovore oko zaključenja ugovora od 27.4.2004. godine, a ne kupac L.B.), te da je tuženi predložio tužiocu, uz saglasnost sina L.B., da mu tužilac izda punomoć za prodaju predmetnog poslovnog prostora trećem licu i da na taj način (od iznosa dobijenog po osnovu kupoprodajne cijene) tuženi izmiri obavezu prema tužiocu i isplati mu dugovani iznos od 33.000,00 KM, po ranijem ugovoru, na što je tužilac pristao kako bi tuženi konačno izmirio svoju obavezu po ranijem ugovoru, jer se u protivnom postavlja pitanje zašto bi tužilac uopšte tuženom izdavao takvu punomoć. Takođe nalazi da nije sporno ni da je tuženi, u skladu sa izdatim punomoćima, predmetni poslovni prostor prodao J.G., za kupoprodajnu cijenu od 155.000,00 KM, koju je J.G. isplatila na ruke tuženog, kao punomoćnika tužioca, ušla u posjed predmetnog poslovnog prostora i izvršila uknjižbu prava vlasništva na svoje ime, koji je bio u svojini tužioca, jer prvi kupac L.B., sin tuženog, po ugovoru od 27.04.2004. godine, nije izvršio prenos prava vlasništva na svoje ime.

Revizijom tuženog ne dovodi se u pitanje pravilnost odluka nižestepenih sudova.

Tužilac svoj zahtjev temelji na tome da je dana 27.10.2004. godine, između tužioca kao prodavca i L.B., sina tuženog, kao kupca, zaključen ugovor o kupoprodaji poslovnog prostora u Sarajevu, za koji je sve pregovore vodio tuženi, da je tužiocu po tom ugovoru isplaćen dio kupoprodajne cijene u iznosu od 58.000,00 KM, ali ne i iznos 33.294,00 KM, za koji je više puta opominjao kupca i tuženog. Pošto nije mogao naplatiti ostatak kupoprodajne cijene, prihvatio je prijedlog tuženog da preproda poslovni prostor trećem licu i iz dobijenog iznosa isplati ostatak kupoprodajne cijene. Za realizaciju tog dogovora tužilac je (i njegova supruga) dao punomoć tuženom, te je tuženi prodao poslovni prostor 13.07.2007. godine, ali da nije isplatio dug koji je imao prema tužiocu, čime je za istog nastala šteta u toj visini, koju tužilac potražuje u ovoj parnici.

Tuženi je osporavao zahtjev tužioca tvrdnjama da nije pasivno legitimisan jer nije kupac poslovnog prostora niti da tužiocu bilo šta duguje, da je kupoprodajna cijena po ugovoru od 27.10.2004. godine u cjelosti isplaćena tužiocu, da se on obratio tužiocu da mu pošalje punomoć za prodaju poslovnog prostora trećem licu da bi izbjegao vrijeme koje je trebalo za uknjižbu poslovnog prostora na L.B..

On nije sporio da je kao punomoćnik tužioca zaključio 13.07.2007. godine ugovor o kupoprodaji sa J.G., ali tvrdi da je on lično dao novac kupcu J.G. koja je 27.02.2009. godine izmirila dug tužioca od 22.500 eura po ugovoru sa N.K. (L. i. K.), da bi se uknjižila u zemljišne knjige kao vlasnik poslovnog prostora.

Pravilan je zaključak drugostepenog suda da su se parnične stranke nalazile u ugovornom odnosu po osnovu ugovora o nalogu u smislu odredbe člana 749. ZOO, čije ispunjenje traži tužilac.

Po tom ugovoru tuženi je u ime i za račun tužioca, kao njegov punomoćnik, zaključio 13.07.2007. godine ugovor o kupoprodaji predmetnog poslovnog prostora (vanknjižno vlasništvo tužioca) sa J.G. za kupoprodajnu cijenu od 155.000,00 KM, koju je J.G. (kako se navodi u samom

ugovoru o kupoprodaji) već isplatila na ruke tuženog i ušla u posjed predmetnog poslovnog prostora, te kasnije izvršila uknjižbu prava vlasništva na svoje ime.

Pogrešan je zaključak prvostepenog suda da je prethodno zaključeni ugovor o kupoprodaji od 27.10.2004. godine, između tužioca kao prodavca i L.B., sina tuženog, kao kupca, simulovani pravni posao. Taj ugovor kao pravno valjan ne prikriva nikakav drugi, pa ni kasnije zaključeni ugovor o kupoprodaji. Međutim, taj pogrešan pravni zaključak, kao i zaključak da je osnov obaveze tuženog naknada štete, odnosno neosnovano obogaćenje, nisu uticali na pravilnost pobijane presude.

Kada su se parnične stranke sporazumjele da se predmetni poslovni prostor proda trećem licu, zasnovan je između njih ugovor o nalogu i zaključenjem ugovora o kupoprodaji 13.07.2007. godine, prethodno zaključeni ugovor o kupoprodaji od 27.10.2004. godine je prestao, što je bilo jasno i tuženom koji je sve pregovore oko zaključenja ugovora od 27.10.2004. godine vodio, mada je kao kupac u tom ugovoru formalno bio njegov sin Luka.

Sušтина ugovora o nalogu je da nalogoprimac treba da obavi određene poslove za račun nalogodavca, pri čemu nije bitno da li nastupa u svoje ime ili u ime nalogodavca, već je bitno da se nalog uvijek ispunjava za račun nalogodavca. O izvršenom poslu nalogoprimac je dužan položiti račun i predati bez odugovlačenja nalogodavcu sve što je primio na osnovu obavljanja povjerenih poslova, bez obzira da li je ono što je primio za nalogodavca bilo dugovano ovome ili ne (član 754. ZOO). Polaganje računa je obaveza nalogoprimeca jer se tek na osnovu polaganja računa smatra da je uredno izvršen ugovor o nalogu.

Pogrešno revident smatra da niko nije dokazao kome je isplaćena kupoprodajna cijena po ugovoru o kupoprodaji od 13.07.2007. godine, jer je kupoprodajnu cijenu od 155.000,00 KM kupac J.G. (kako se navodi u samom ugovoru o kupoprodaji) već isplatila na ruke tuženog.

Tuženi kao nalogoprimac nije nikada ispunio svoju obavezu da položi račun tužiocu o efektima zaključenog ugovora o kupoprodaji 13.07.2007. godine, pa je tužilac imao ovlaštenje da traži isplatu kupoprodajne cijene, a na tuženom je prema odredbi člana 123. i 126. ZPP, bio teret dokazivanja koliki iznos po podmirenju svih obaveza iz tog ugovora pripada tužiocu kao njegovom nalogodavcu.

Zato, čak i ako se uzme da je iz kupoprodajne cijene kupac 27.02.2009. godine izmiren dug tužioca 22.500 eura po ugovoru sa N.K. (L. i. K.), tuženi nije dokazao da je tužiocu isplaćen preostali iznos kupoprodajne cijene, pa ni tužbenim zahtjevom traženi iznos od 33.294,00 KM.

Slijedom navedenog valjalo je odlučiti kao u izreci na temelju odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić